

Jerzy Krzywaźnia

Stanisław Jaszczyński
(1877-1930)

– wójt, społecznik, strażak

Szkic biograficzny w 95. rocznicę śmierci

Publikacja cyfrowa

Opracowanie: Jerzy Krzywaźnia

Rojów 2025

Wykorzystane źródła i opracowania:

- Goniec Sieradzki, R. 2, 1929, nr 67.
- „Z żałobnej karty”, Głos Gminy Wiejskiej, nr 15/1930, s. 16.
- „Z żałobnej karty”, Goniec Sieradzki, R. 3, nr 167, 22 VII 1930.
- Wojciech Gracz, Dane genealogiczne Stanisława Jaszczyńskiego, [online: <https://wojciechgracz.pl/>].
- Stanisław Jeziorny, Co z tymi gminami?, [online: https://kraszewice.pl/asp/pliki/20180205/co_z_gminami_pdf.pdf].
- 100 lat Ochotniczej Straży Pożarnej w Kraszewicach 1913–2013, Kraszewice 2013 (broszura okolicznościowa).
- Powrót Marszałka (JUR), Twój Puls Tygodnia, listopad 2006
- Powrót Marszałka. Dzieje kraszewickiego obelisku. Opracowanie zespół uczniów ze Szkoły Podstawowej im. Mariana Falskiego w Kraszewicach pod opieką Agnieszki Chowańskiej i Artura Chowańskiego
- Jerzy Krzywaźnia, 90. rocznica śmierci wójta gminy Skrzynki z siedzibą w Kraszewicach Stanisława Jaszczyńskiego. Był liderem miejscowej społeczności., Twój Puls Tygodnia, Nr. 899, 16 czerwca 2020.

Zdjęcia na okładce:

Przód – fotografia Stanisława Jaszczyńskiego w stroju strażackim, datowana na rok 1919, ze zbiorów archiwum OSP Kraszewice.

Tył – fragment broszury okolicznościowej 100 lat Ochotniczej Straży Pożarnej w Kraszewicach 1913–2013, Kraszewice 2013.

Wstęp

12 czerwca 2025 roku przypada 95. rocznica śmierci Stanisława Jaszczyńskiego (1877–1930) – pierwszego wójta gminy Skrzynki po odzyskaniu przez Polskę niepodległości. Był to człowiek niezwykle zasłużony dla społeczności Kraszewic i okolic, którego działalność samorządowa, społeczna i religijna stanowi wzór oddania dla wspólnoty.

O dziejach gminy Skrzynki i jej wójcie pisałem już wcześniej, m.in. w artykule: „90. rocznica śmierci wójta gminy Skrzynki z siedzibą w Kraszewicach Stanisława Jaszczyńskiego. Był liderem miejscowej społeczności”, Twój Puls Tygodnia, nr 899, 16 czerwca 2020 r.. Niniejsza publikacja stanowi rozszerzenie tamtych badań i upamiętnienie postaci wójta Stanisława Jaszczyńskiego w 95. rocznicę jego śmierci.

Historia gminy Skrzynki, której siedzibą były Kraszewice, stanowi ważną część dziejów lokalnego samorządu na ziemi ostrzeszowskiej. W początkach XX wieku gmina liczyła blisko pięć tysięcy mieszkańców (4937 w 1909 roku) i obejmowała liczne gromady oraz wsie: Spóle (z Foluszczykami, Brzezinami i Płesami), Dębicze (z Kopeć, Kiełpinem), Skrzynki (z Zawadami i Kopaninami), Palaty (z Podgrabowem), Kraszewice A (z Podduchownem, Piaskami, Podkuźnicą i Podlasem) oraz Kraszewice B (z Podrentą, Jajakami, Podlasem i Smolarnią).

Pierwszym wybieralnym wójtem gminy Skrzynki był od 1866 roku Franciszek Jaszczyński z Dębicza. Funkcję tę sprawował do 1872 roku. Choć brak szczegółowych dokumentów, tradycja lokalna wskazuje, że mógł on otrzymać od władz państwowych gospodarstwo, którego część pozostaje dziś własnością rodu Presiaków.

Po nim urząd wójta objął Paweł Wabnik, niepiśmienny. Następnie, w latach 1881–1911, funkcję sprawował Józef Kozłowski, urodzony w Wieruszowie. Wójt Kozłowski również otrzymał gospodarstwo w Kraszewicach, w miejscu, gdzie później zamieszkała rodzina Kolińskich. Jego zasługi wiązały się między innymi z podziałem serwitutów i udziałem w procesach uwłaszczeniowych, dzięki którym liczne rodziny chłopskie w Kraszewicach i okolicy otrzymały własne ziemie. Był to czas, kiedy władze carskie rozdziałały ziemie dawnego probostwa kraszewickiego (późniejsze Podduchowne), a także dobra po stronie gminy kuźnickiej. Kozłowski zmarł w 1911 roku.

Po jego śmierci urząd wójta objął Stanisław Jaszczyński (1877–1930) – zięć Józefa Kozłowskiego i syn Franciszka Jaszczyńskiego, wcześniejszego wójta gminy Skrzynki. Ta niezwykła ciągłość rodzinnych tradycji samorządowych sprawiła, że gmina Kraszewice miała trzech kolejnych wójtów z jednej rodziny, którzy pełnili swą funkcję przez ponad pół wieku. Stanisław Jaszczyński kierował gminą – z krótką przerwą w latach wojny (1916–1918) – aż do swojej śmierci w 1930 roku. Za jego kadencji samorząd lokalny zyskał nowoczesny charakter. Początkowo siedzibą wójta, pisarza i woźnego były prywatne domy urzędników. Dopiero w 1913 roku, z inicjatywy Jaszczyńskiego, w Kraszewicach wybudowano oddzielny budynek gminny, który przetrwał do 1983 roku. Po rozbiórce w jego miejscu powstało Przedszkole Publiczne, a pamięć o dawnej siedzibie władz gminnych przetrwała w lokalnej tradycji.

Obszar gminy Skrzynki pozostawał związany z parafiami w Kraszewicach, Giżycach i Węglewicach. Na tle dziejów lokalnych wójtów szczególne znaczenie posiada działalność Stanisława Jaszczyńskiego – gospodarza, społecznika, organizatora straży pożarnych i człowieka, który swoją pracą nadał gminie trwały kształt. To właśnie jego postaci poświęcona jest niniejsza publikacja, przygotowana w 95. rocznicę jego śmierci.

Wójtowie gminy Skrzynki z siedzibą w Kraszewicach w latach 1866-1954

Franciszek Jaszczyński	1866 -1872
Paweł Wabnik	1872 -1881
Józef Kozłowski	1881-1911
Stanisław Jaszczyński	1911 - 1930 z przerwą (1916 -1918)
Stanisław Skalec	1930 – 1934
Franciszek Gracz	1935 -1939
Antoni Puchała	1945 – 1946
Czesław Frankowski	1946 – 1947
Stefan Szmał	1947 – 1948
Władysław Plewiński	1949 r
Franciszek Wróblewski	1949 -1954

Opracowanie powstało w oparciu o materiały źródłowe oraz rys historyczny autorstwa Stanisława Jeziornego – zasłużonego dla regionu, wieloletniego naczelnika i wójta gminy Kraszewice – pt. „Co z tymi gminami?”, który stanowił ważny punkt odniesienia przy odtwarzaniu dziejów gminy Skrzynki i jej wójtów.¹

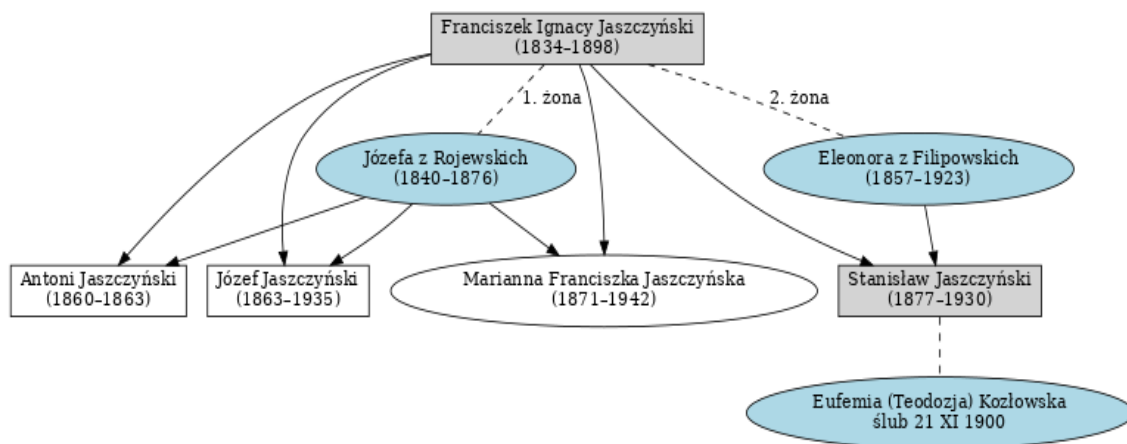
¹ [co z gminami pdf.pdf](#)

Pochodzenie i rodzina²

Stanisław Jaszczyński przyszedł na świat 13 marca 1877 roku we wsi Dębicze, gmina Grabów nad Prosną, powiat ostrzeszowski. Był synem Franciszka Ignacego Jaszczyńskiego (1834–1898) i Eleonory z Filipowskich (1857–1923). Z wcześniejszego małżeństwa ojca z Józefą z Rojewskich (1840–1876) pochodziło przyrodnie rodzeństwo Stanisława: Antoni (1860–1863), Józef (1863–1935) oraz Marianna Franciszka (1871–1942).

21 listopada 1900 roku w Kraszewicach Stanisław Jaszczyński ożenił się z Eufemią (Teodozją) Kozłowską.

Osoba	Lata życia	Relacja	Dzieci / Małżeństwa
Franciszek Ignacy Jaszczyński Józefa z Rojewskich Eleonora z Filipowskich	1834–1898	ojciec	
	1840–1876	1. żona	Antoni (1860–1863), Józef (1863–1935), Marianna Franciszka (1871–1942)
	1857–1923	2. żona	Stanisław Jaszczyński (1877–1930)
Stanisław Jaszczyński	1877–1930	syn Franciszka i Eleonory	żona: Eufemia (Teodozja) Kozłowska (1876-1929) , ślub 21 XI 1900

² [Stanisław Jaszczyński 1877–1930 – Nasi krewni](#) (opracowanie p. Wojciecha Gracza)

Spółecznik i strażak

Szczególną zasługą Stanisława Jaszczyńskiego było zorganizowanie w 1911³ roku pierwszej w okolicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Kraszewicach. Zakupiono wówczas plac i wzniesiono remizę, która stała się ważnym ośrodkiem życia społecznego. Z jego inicjatywy powstawały kolejne jednostki straży pożarnych w okolicznych wsiach, także w sąsiedniej Kunicy Grabowskiej. Do końca życia pełnił funkcję komendanta kraszewickiej straży, której był całkowicie oddany.

Archiwalna fotografia z 1919 – zarząd OSP w Kraszewicach (Stanisław Jaszczyński siedzi drugiej w lewej)

Przedwojenna defilada strażacka

³ Część źródeł podaje rok 1911 jako datę powstania straży pożarnej w Kraszewicach. Jednostka OSP obchodziła jednak swoje 100-lecie w 2013 roku. Najprawdopodobniej wynika to z faktu, że proces tworzenia trwał około dwóch lat i ostateczne zgody władz uzyskano w 1913 roku.

Audycja u Marszałka i pomnik w Kraszewicach

„Jak donosił Gонец Sieradzki w 1929 roku, wójt gminy Skrzynki Stanisław Jaszczyński wraz z sekretarzem gminy Skomlin Szczepanem Mogą reprezentowali powiat wieluński podczas uroczystości imieninowych Józefa Piłsudskiego w Warszawie. Delegacja została przyjęta na audjencji przez samego Marszałka – wydarzenie, które dla przedstawicieli prowincjonalnego powiatu miało charakter niezwykle podniosły i symboliczny. Wręczono wówczas Piłsudskiemu starannie wykonany album z podpisami i wyrazami czci od 29 gmin i miast powiatu wieluńskiego, a także zebraną wspólnym wysiłkiem sumę 1835 złotych⁴. Był to gest nie tylko lojalności wobec głowy państwa, lecz także świadectwo rosnącego kultu Piłsudskiego na ziemi wieluńskiej.

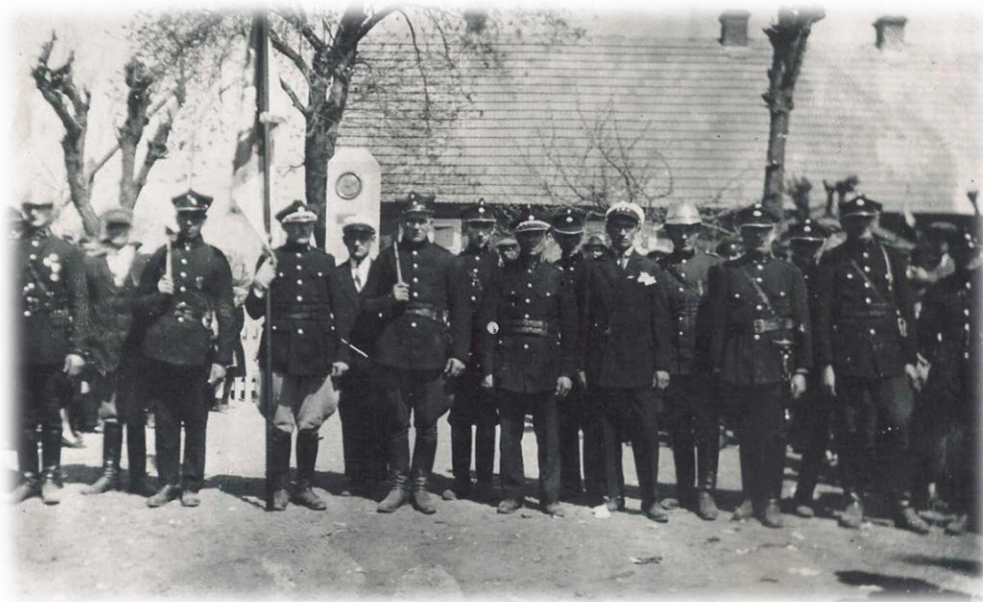
Jaszczyński, żywiący wyraźną sympatię i podziw dla Marszałka, dał temu wyraz także rok później, gdy doprowadził do wzniesienia w Kraszewicach pomnika Piłsudskiego. Pomnik Marszałka w Kraszewicach odsłonięto w 1930 roku, w 10. rocznicę obrony przed najazdem bolszewickim.

⁴ — (w) Złożenie hołdu Marsz. J. Piłsudskiemu. W dniu 18 bm. wyjechali do Warszawy, celem złożenia hołdu, pierwszemu Marsz. Polski Józefowi Piłsudskiemu z okazji Jego imienin, wójt gm. Skrzynki p. St. Jaszczyński i sekretarz gm. Skomlin p. Szcz. Moga.

Delegaci na udzielonej im audjencji, wręczyli Marszałkowi pięknie wykonany album, zawierający wyrazy czci i hołdu od 29-ciu gmin i miast naszego powiatu, prócz powyższego złożyli do uznania p. Marszałka sumę zł 1835. (cyt. z Gонец Sieradzki 1929 nr 67) za

<https://sieradzkiewsie.blogspot.com/>

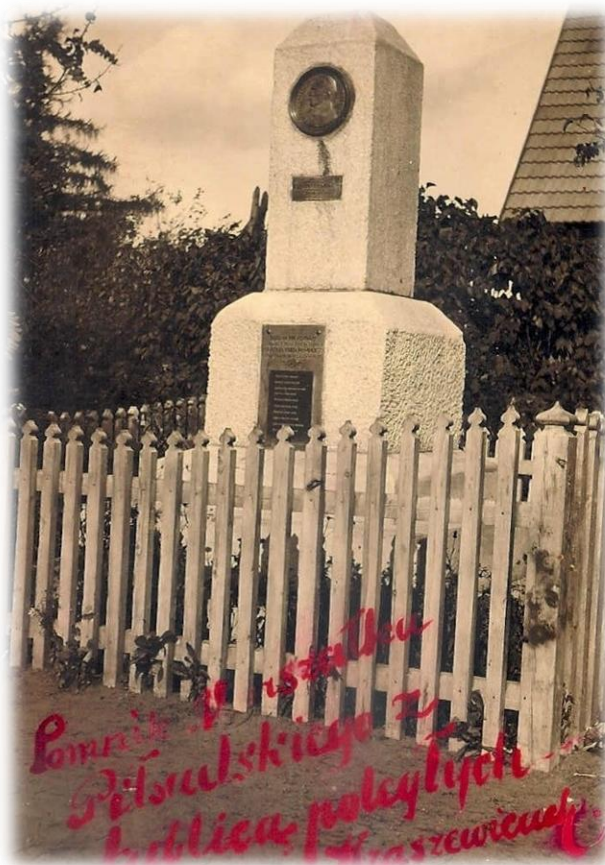

Warta strażacka przed pomnikiem Marszałka Piłsudskiego

W górnej części pomnika znajdowała się płaskorzeźba – medalion z podobizną Józefa Piłsudskiego oraz dwie pamiątkowe tablice.

Na pierwszej, umieszczonej wyżej, widniał napis: W roku 1930 pierwszemu Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu, budowniczemu Polski odrodzonej, w dziesiątą rocznicę wyzwolenia ojczyzny od najazdu bolszewickiego.

Niżej przymocowano tablicę z nazwiskami żołnierzy. Poprzedzała ją dedykacja: Padli na polu chwały, odpierając z granic państwa polskiego pod wodzą Józefa Piłsudskiego nawałę najeźdźców w latach 1918–1920.

Dokonania i zasługi

- ❖ Stanisław Jaszczyński całe swoje życie poświęcił służbie publicznej i pracy społecznej na rzecz gminy Skrzynki z siedzibą w Kraszewicach. W 1909 roku został wybrany na wójta gminy i obowiązek ten pełnił z przerwą w czasie okupacji niemieckiej aż do śmierci w 1930 roku. Nie uległ presji okupanta, zachowując wierność sprawie polskiej. Po odzyskaniu niepodległości ponownie objął urząd, który piastował aż do końca życia.
- ❖ Jego działalność miała ogromny wymiar społeczny. W 1911/13 roku zorganizował w Kraszewicach pierwszą w okolicy Ochotniczą Straż Pożarną, dla której zakupił plac i wybudował remizę. Dzięki jego zaangażowaniu podobne jednostki powstały również w innych wsiach gminy oraz w sąsiedniej Kuźnicy Grabowskiej. Do chwili śmierci był komendantem miejscowej straży, a za zasługi został także powołany na komendanta rejonowego.
- ❖ Ważnym osiągnięciem była działalność gospodarcza i społeczna. Jaszczyński współtworzył Kasę Stefczyka w Kraszewicach, w której pełnił funkcję prezesa Rady Nadzorczej, a także przewodniczył Dozorowi Kościelnemu parafii. To dzięki jego staraniom w 1927 roku zakupiono nowe dzwony do miejscowego kościoła.
- ❖ Jako wójt przyczynił się do rozwoju infrastruktury publicznej. Zakupił plac i budynek na Urząd Gminy w Kraszewicach, a w Skrzynkach – plac i dom przeznaczony na szkołę. Z jego inicjatywy przebudowano i odnowiono także dwa domy szkolne.
- ❖ Swoją postawą i czynami Stanisław Jaszczyński zapisał się jako gorliwy gospodarz, społecznik i patriota. Pozostawił po sobie trwałe ślady w postaci instytucji, budowli i dzieł, które służyły lokalnej społeczności przez kolejne pokolenia.
- ❖ Jako prezes Dozoru Kościelnego parafii Kraszewice zakupił w 1927 roku nowe dzwony, które zastąpiły te zrabowane przez okupantów niemieckich.

Odznaczenia i uznanie

Za działalność na rzecz gminy i społeczności lokalnej Stanisław Jaszczyński został odznaczony Medalem 3-go Maja⁵ oraz Medalem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości⁶.

⁵ Medal 3-go Maja został ustanowiony w 1925 roku jako odznaczenie państwowe II RP, nadawane za zasługi w pracy społecznej i państwowej.

⁶ Medal Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości został ustanowiony w 1928 roku jako pamiątka 10-lecia odrodzonego państwa, nadawany osobom zasłużonym dla Polski.

Śmierć i pogrzeb

Stanisław Jaszczyński zmarł 12 marca 1930 roku w wieku 52 lat w szpitalu w Tarnowskich Górach. Został pochowany w rodzinnym grobowcu na cmentarzu w Kraszewicach, obok żony Eufemii. Do dziś nagrobek państwa Jaszczyńskich pozostaje świadectwem pamięci o ich życiu i pracy.

Na pogrzeb Stanisława Jaszczyńskiego przyszło około 2,5 tysiąca osób. Wzięło w nim udział ponad 150 strażaków wraz ze swoimi dowódcami. Przyjechały też liczne delegacje z dalszych miejscowości, m.in. z Wielenia i Rudnik oddalonych o 70 km.

Obecni byli przedstawiciele władz powiatowych, m.in. zastępca starosty Jarmicki i inspektor samorządowy Chlewski, którzy złożyli wieńce w imieniu starosty Kaczorowskiego. Przybył również burmistrz Grabowa, radni sejmiku powiatowego i wielu obywateli z okolicznych gmin.

Nad grobem przemawiali m.in. proboszcz Smaga z Czajkowa oraz zastępca starosty Jarmicki. Podkreślali oni zasługi zmarłego, jego pracę dla samorządu i społeczności lokalnej oraz jego oddanie sprawom publicznym.

Uroczystość miała charakter bardzo podniosły, a liczna obecność mieszkańców i delegacji z wielu stron pokazała, że Jaszczyński cieszył się ogromnym szacunkiem i pozostawił po sobie trwałą pamięć.

Dziedzictwo

Postać Stanisława Jaszczyńskiego jest przykładem oddania sprawom wspólnoty, odpowiedzialności i odwagi w podejmowaniu decyzji. Jako wójt, strażak, społecznik i gospodarz pozostawił po sobie trwałe dzieło, które kształtowało życie mieszkańców Kraszewic i okolicznych wsi. Jego działalność samorządowa, społeczna i religijna to część historii lokalnej, którą warto pielęgnować i przypominać – szczególnie w 95. rocznicę jego śmierci.

Źródło: Głos Gminy Wiejskiej - czasopismo poświęcone sprawom Zrzeszenia Samopomocy Gmin Wiejskich w Polsce, nr 15/1930, 15 sierpnia 1930, s. 16

Z żałobnej Karty

W dniu 12 czerwca r. b. zmarł nagle na udar serca s. p. Stanisław Jaszczyński długoletni Wójt gminy Skrzynki, pow. wieluńskiego.

S. p. Stanisław Jaszczyński urodził się dnia 8 marca 1877 r. w Kraszewicach. Po śmierci ojca w 19 roku życia objął gospodarstwo po ojcu, które znacznie powiększył przez gorliwą i umiętną pracę.

W 1925 r. życia został wybrany na kasjera miejscowej Kasy Pożyczkowej, w 1909 roku zostaje wybrany na wójta gminy i ciężki ten obowiązek pełnił do śmierci z przerwą w czasie okupacji niemieckiej.

Po ogłoszeniu niepodległości s. p. Stanisław Jaszczyński ponownie zostaje wybranym na wójta, który to urząd pełni do końca życia. W czasie swego urzędowania s. p. Stanisław Jaszczyński gorliwie zajął się pracą społeczną. W 1911 r. zorganizował pierwszą Straż Pożarną w tutejszej okolicy w Kraszewicach, nabył plac i wybudował ładny dom z remizą strażacką. To też idąc za przykładem Kraszewic, w wielu wsiach przy pomocy s. p. Stanisława Jaszczyńskiego powstały nowe straże pożarne nie tylko w jego gminie, ale i w sąsiedniej Kuźnicy-Grabowskiej. Od chwili zorganizowania straży pożarnej w Kraszewicach do chwili śmierci pozostawał na stanowisku komendanta tej straży, którą naprawdę bardzo pokochał i był dla niej oddany całą duszą. W uznaniu zasług położonych dla pożarnictwa, Zarząd Okręgowy Powiatowego Związku Straży Pożarnych powołał s. p. Stanisława Jaszczyńskiego na komendanta rejonowego na dwie gminy i na tem stanowisku odznaczył się zmarły gorliwym i dobrym gospodarzem. Przy współudziale s. p. Stanisława Jaszczyńskiego założono w Kraszewicach Kasę Stofczyka, w której został prezesem Rady Nadzorczej. Był prezesem Dozoru Kościelnego parafji Kraszewice i tu zostawił pamiątkę swej pracy — w 1927 roku nabył dzwony, na miejsce zabranych przez okupantów — Niemców.

W czasie swego wójtostwa nabył w Kraszewicach plac wraz z odpowiednimi zabudowaniami gospodarczymi i pięknym domem na Urząd Gminy, w Skrzynkach zaś nabył plac i dom na szkołę. W tym też czasie dokonał gruntownej przebudowy i remontu 2-ech domów szkolnych. Jednym słowem s. p. Stanisław Jaszczyński czynami swymi w pracy Samorządowej i społecznej położył wiele zasług i pozostawił trwałe pamiątki swej pracy.

Słusznie też za położone zasługi i swą pracę s. p. Stanisław Jaszczyński został odznaczony orderami 3-go Maja i medalem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości.

Z żałobnej karty

W dniu 12 czerwca rb. zmarł nagle na udar serca śp. Stanisław Jaszczyński długoletni Wójt gminy Skrzynki, pow. wieluńskiego.

Śp. Stanisław Jaszczyński urodził się w dniu 8 marca 1877 w Kraszewicach. Po śmierci ojca w 19 roku życia objął gospodarstwo po ojcu, które znacznie powiększył przez gorliwą i umiejętną pracę. W 1925 został wybrany na kasjera miejscowej Kasy Pożyczkowej, w 1909 zostaje wybrany na wójta gminy i ciężki ten obowiązek pełnił do śmierci z przerwą w czasie okupacji niemieckiej.

Po ogłoszeniu niepodległości śp. Stanisław Jaszczyński ponownie zostaje wybranym na wójta, który to urząd pełni do końca życia. W czasie swego urzędowania śp. Stanisław Jaszczyński gorliwie zajął się pracą społeczną. W 1911 zorganizował pierwszą Straż Pożarną w tutejszej okolicy w Kraszewicach, nabył plac i wybudował ładny dom z remizą strażacką. To też idąc za przykładem Kraszewic, w wielu wsiach przy pomocy śp. Stanisława Jaszczyńskiego powstały nowe straże pożarne nie tylko w gminie ale także w sąsiedniej Kuźnicy Grabowskiej. Od chwili zorganizowania straży pożarnej w Kraszewicach do chwili śmierci pozostawał na stanowisku komendanta tej straży, którą naprawdę bardzo pokochał i był dla niej oddany całą duszą. W uznaniu zasług położonych dla pożarnictwa, Zarząd Okręgowy powiatowego Związku Straży Pożarnych powołał śp. Stanisława Jaszczyńskiego na komendanta rejonowego na dwie gminy i na tem stanowisku odznaczył się zmarły gorliwym i dobrym gospodarzem. Przy współudziale śp. Stanisława Jaszczyńskiego założono w Kraszewicach Kasę Stefczyka, której został prezesem Rady nadzorczej. Był prezesem Dozoru Kościelnego parafii Kraszewice i tu pozostawił pamiątkę swej pracy - w 1927 roku nabył dzwony, na miejsce zabranych przez okupantów-Niemców.

W czasie swojego wójtostwa nabył w Kraszewicach plac z odpowiednimi zabudowaniami gospodarskimi i pięknym domem na Urząd Gminy. W Skrzynkach zaś nabył plac i dom na szkołę. W tym też czasie dokonał gruntownej przebudowy i remontów dwóch domów szkolnych. Jednym słowem śp. Stanisław Jaszczyński czynami swymi w pracy samorządowej i społecznej położył wiele zasług i pozostawił trwałe pamiątki swojej pracy.

Słusznie też za położone zasługi i swą pracę śp. Stanisław Jaszczyński został odznaczony orderami 3-Maja i Orderem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości.

Z żałobnej karty.

(w) W dniu 12 czerwca rb. zmarł na udar serca śp. Stan. Jaszczyński długoletni Wójt gminy Skrzynki pow. Wieluńskiego.

Śp. St. Jaszczyński urodził się dnia 8. III. 1877 roku w Kraszewicach. Po śmierci ojca w 19 tym roku życia objął gospodarstwo po ojcu, które przez gorliwą i umiejętną pracę znaczoie powiększył.

W 1925 roku życia został wybrany na kasjera miejscowej Kasy Pożyczkowej, w 1909 roku zostaje wybranym na Wójta gminy i ciężki ten obowiązek pełnił do śmierci z przerwą w czasie okupacji niemieckiej, gdyż jako patriota polski, nie chciał być na usługach okupantów.

Po ogłoszeniu niepodległości śp. St. Jaszczyński ponownie zostaje wybranym na wójta, i urząd ten pełnił aż do zgonu. W czasie swego urzędowania śp. St. Jaszczyński gorliwie zajmował się pracą społeczną. W 1911 roku zorganizował pierwszą Straż Pożarną w tej okolicy w Kraszewicach, nabył plac i wybudował ładny dom z remizą strażacką.

To też idąc za przykładem Kraszewic, w wielu wsiach przy indywidualnej pomocy śp. St. Jaszczyńskiego powstały nowe straże pożarne nie tylko w Jego gminie, ale i w sąsiedniej Kuźnicy — Grabowskiej.

Od chwili zorganizowania Straży Pożarnej w Kraszewicach do chwili śmierci pozostawał na stanowisku Komendanta tej Straży, którą naprawdę bardzo pokał i był dla niej oddany całą duszą.

W uznaniu zasług położonych dla pożarnictwa, Zarząd Okręgowy Powiatowego Związku Straży Pożarnych powołał śp. St. Jaszczyńskiego na Komendanta Rejonowego na dwie gminy i na tym stanowisku odznaczył się śp. zmarły jako gorliwy i dobry gospodarz. Przy współudziale śp. St. Jaszczyńskiego założono w Kraszewicach Kasę Stefczyka, w której został prezesem Rady Nadzor-

czej. Oprócz tego był prezesem Dozoru Kościelnego par. Kraszewice i tu zostawił pamiątkę swej pracy — w 1927 r. nabył dzwony w miejsce zabranych przez okupantów — Niemców.

W czasie jego wójtostwa nabył w Kraszewicach plac wraz z odpowiednimi zabudowaniami gospodarczymi i pięknym domem na Urząd Gminy, w Skrzynkach zaś nabył plac i dom na szkołę. W tym też czasie dokonał gruntownej przebudowy i remontu 2-ech domów szkolnych. Jednem słowem śp. St. Jaszczyński czynami swymi w pracy Samorządowej i społecznej położył wiele zasług i pozostawił trwałe pamiątki swej pracy.

Słusznie też za położone zasługi i swą pracę śp. St. Jaszczyński został odznaczony orderami 3 Maja i medalem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości.

W uznaniu położonych zasług społeczeństwo miejscowe i pozamiejscowe gromadnie pospieszyło oddać ostatnią przysługę śp. Jaszczyńskiemu. Na pogrzeb przybyło z górą około 2500 osób, oraz przeszło 150 strażaków na czele ze swymi Komendantami. Przybyli również na pogrzeb z Wielunia zastępca Starosty Powiatowego p. Jarmicki, wraz z Inspektorem Samorządowym p. Chlewskim, którzy w imieniu Starosty Pow. p. Kaczorowskiego złożyli wieniec na trumnie śp. St. Jaszczyńskiego. Nawet z najdalszej gminy Rudniki, oddalonej od Kraszewic do 70 klm. przybyli na pogrzeb p. Wójt gminy z sekret. p. Piechlińskim.

Ponadto przybyło też wielu obywateli z miasta Grabowa Pozn. oraz Burmistrz tego miasta i członek Sejmiku pow. Ostrzeszowskiego p. L. Kantacki. Nad grobem przemiali: proboszcz z Czajkowskiej Smaga i zastępca Starosty p. Jarmicki, streszczając w serdecznych i nader uczuciowych słowach, życie, pracę i zasługi przedwcześnie zmarłego działacza Samorządowego i społecznego śp. St. Jaszczyńskiego.

Nietylko mieszkańcy gminy Skrzynki i sąsiedniej gminy Kuźnica — Grabowska ale i władze Powiatowe obdarzali śp. St. Jaszczyńskiego pełnem zaufaniem za dzielną i owocną pracę w Odrodzonej Ojczyźnie.

Zmarł śp. St. Jaszczyński, zmarło jego serce szlachetne, lecz praca Jego czyny i zasługi i pamięć żyć będą długo w sercach i umysłach pokoleń w gminie i okolicy. B. Hadryś.

Z żałobnej karty.

(w) W dniu 12 czerwca rb. zmarł na udar serca śp. Stan. Jaszczyński długoletni Wójt gminy Skrzynki pow. Wieleńskiego.

Śp. St. Jaszczyński urodził się dnia 8.11.1877 roku w Kraszewicach. Po śmierci ojca w 19 tym roku życia objął gospodarstwo po ojcu, które przez gorliwą i umiejętną pracę znacznie powiększył.

W 1925 roku życia został wybrany na kasjera miejscowej Kasy Pożyczkowej, w 1909 roku zostaje wybrany na Wójta gminy i ciężki ten obowiązek pełnił do śmierci z przerwą w czasie okupacji niemieckiej, gdzie jako patrola polskiej, nie chciał być na usługach okupantów.

Po ogłoszeniu niepodległości śp. St. Jaszczyński ponownie zostaje wybranym na wójta, i urząd ten pełnił aż do zgonu. W czasie swego urzędowania śp. St. Jaszczyński gorliwie zajmował się pracą społeczną. W 1911 roku zorganizował pierwszą Straż Pożarną w tutejszej okolicy w Kraszewicach, nabył plac i wybudował ładny dom z remizą strażacką.

To też idąc za przykładem Kraszewic, w wielu wsiach przy indywidualnej pomocy śp. St. Jaszczyńskiego powstały nowe straże pożarne nie tylko w Jego gminie, ale i w sąsiedniej Kuźnicy Grabowskiej.

Od chwili zorganizowania Straży Pożarnej w Kraszewicach do chwili śmierci pozostawał na stanowisku Komendanta tej Straży, którą naprawdę bardzo pokochał i był dla niej oddany całą duszą.

W uznaniu zasług położonych dla pożarnictwa, Zarząd Okręgowy Powiatowego Związku Straży Pożarnych powołał śp. St. Jaszczyńskiego na Komendanta Rejonowego na dwie gminy i na tym stanowisku odznaczył się śp. zmarły jako gorliwy i dobry gospodarz. Przy współudziale śp. St. Jaszczyńskiego założono w Kraszewicach Kasę Stefczyka, w której został prezesem Rady Nadzorczej. Oprócz tego b.ł prezesem Dozoru Kościelnego par. Kraszewice i tu zostawił pamiątkę swej pracy – w 1927 r. nabił dzwony w miejsce zabranych przez okupantów – Niemców.

W czasie Jego wójtostwa nabył w Kraszewicach plac wraz z odpowiednimi zabudowaniami gospodarczymi i pięknym domem na Urząd Gminy, w Skrzynkach zaś nabył plac i dom na szkołę. W tym też czasie dokonał gruntownej przebudowy i remontu 2-ch domów szkolnych. Jednym słowem śp. St. Jaszczyński czynami swymi w pracy Samorządowej i społecznejłożył wiele zasług i pozostawił wiele pamiątek swej pracy.

Słusznie też za położone zasługi i swą pracą śp. St. Jaszczyński został odznaczony orderami 3 Maja i medalem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości.

W uznaniu położonych zasług społeczzeństwo miejscowe i pozamiejscowe gremialnie pospieszyło oddać ostatnią przysługę śp. Jaszczyńskiemu. Na pogrzeb przybyło w około 2500 osób, oraz przeszło 150 strażaków na czele ze swemi Komendantami. Przybyli również na pogrzeb z Wielenia zastępca Starosty Powiatowego p. Jarmicki, wraz z Inspektorem Samorządowym p. Chlewskim, którzy w imieniu Starosty Pow. p. Kaczorowskiego złożyli wieńce na trumnie śp. St. Jaszczyńskiego. Nawet z najdalejszej gminy Rudniki, oddalonej od Kraszewic o 70 km. przybyli na pogrzeb Wójt gminy z sekret. p. Piechlińskim.

Ponadto przybyło też wielu obywateli z miasta Grabowa Poza. oraz Burmistrz tego miasta i członek Sejmiku Pow. Ostrzeszowskiego p. L. Kantecki. Nad grobem przemawiał: proboszcz z Czajkowa Smaga i zastępca Starosty p. Jarmicki, wzruszając w serdecznych i nader uczuciowych słowach, życie, pracę i zasługi przedwcześnie zmarłego działacza Samorządowego i społecznego śp. St. Jaszczyńskiego.

Nie tylko mieszkańcy gminy Skrzynki i sąsiedniej gminy Kuźnica-Grabowska lecz i władze Powiatowe obdarzały śp. St. Jaszczyńskiego pełnem zaufaniem za dzielną i owocną pracę w Odrodzonej Ojczyźnie.

Zmarł śp. St. Jaszczyński, zmarło jednocześnie serce szlachetne, które przez Jego czyny i zasługi i pamięć żyć będzie długo w sercach i umysłach pokoleń w gminie i okolicy.

B. Hadryś.

Jerzy Krzywaźnia, 90. rocznica śmierci wójta gminy Skrzynki z siedzibą w Kraszewicach Stanisława Jaszczyńskiego. Był liderem miejscowej społeczności., Twój Puls Tygodnia, Nr. 899, 16 czerwca 2020.

90. rocznica śmierci wójta gminy Skrzynki z siedzibą w Kraszewicach Stanisława Jaszczyńskiego

Był liderem miejscowej społeczności

Był niewątpliwym liderem miejscowej społeczności i postacią bardzo zasłużoną dla Kraszewic, o której pamięć warto zachować. 12 czerwca minęła 90. rocznica śmierci pierwszego po odzyskaniu niepodległości wójta gminy Skrzynki z siedzibą w Kraszewicach, Stanisława Jaszczyńskiego (1877 - 1930).

O jego dziełach można przeczytać we wspomnieniu pośmiertnym zamieszczonym w czasopiśmie „Głos Gminy Wiejskiej” w 1930 r.

W dniu 12 czerwca br. zmarł nagle na udar serca śp. Stanisław Jaszczyński długoletni Wójt gminy Skrzynki, pow. wieluński.

Śp. Stanisław Jaszczyński urodził się w dniu 8 marca

Zdjęcie Stanisława Jaszczyńskiego datowane na rok 1919 w mundurze strażackim pochodzi z archiwum OSP Kraszewice.

1877 w Kraszewicach. Po śmierci ojca w 19. roku życia objął gospodarstwo po ojcu, które znacznie powiększył przez gorliwą i umiejętną pracę. W 1925 został wybrany na kasjera miejscowej Kasy Pożyczkowej, w 1909 zostaje wybrany na wójta

gminy i ciężki ten obowiązek pełnił do śmierci z przerwą w czasie okupacji niemieckiej.

Po ogłoszeniu niepodległości śp. Stanisław Jaszczyński ponownie zostaje wybranym na wójta, który to urząd pełnił do końca życia. W czasie swego urzędowania śp. Stanisław Jaszczyński gorliwie zajął się pracą społeczną. W 1911 zorganizował pierwszą Straż Pożarną w tutejszej okolicy w Kraszewicach, nabył plac i wybudował ładny dom z remizą strażacką. To też idąc za przykładem Kraszewic, w wielu wsiach przy pomocy śp. Stanisława Jaszczyńskiego powstały nowe strażnice pożarne nie tylko w gminie, ale także w sąsiedniej Kuźnicy Grabowskiej. Od chwili zorganizowania straży pożarnej w Kraszewicach do chwili śmierci pozo-

stał na stanowisku komendanta tej straży, którą naprawdę bardzo pokochał i był dla niej oddany całą duszą. W uznaniu zasług położonych dla pożarnictwa, Zarząd Okręgowy powiatowego Związku Straży Pożarnych powołał śp. Stanisława Jaszczyńskiego na komendanta rejonowego na dwie gminy i na tym stanowisku odznaczył się zmarły gorliwym i dobrym gospodarzem. Przy współudziale śp. Stanisława Jaszczyńskiego założono w Kraszewicach Kasę Stefczyka, której został prezesem Rady Nadzorczej. Był prezesem Dozoru Kościelnego parafii Kraszewice i tu pozostawił pamiątkę swej pracy - w 1927 roku nabył dzwony, na miejsce zabranych przez okupantów - Niemców.

W czasie swojego wójtostwa nabył w Kraszewicach plac

z odpowiednimi zabudowaniami gospodarskimi i pięknym domem na Urząd Gminy. W Skrzynkach zaś nabył plac i dom na szkołę. W tym też czasie dokonał gruntownej przebudowy i remontów dwóch domów szkolnych. Jednym słowem śp. Stanisław Jaszczyński czynami swymi w pracy samorządowej i społecznej położył wiele zasług i pozostawił trwale pamiątki swojej pracy.

Słusznie też za położone zasługi i swą pracę śp. Stanisław Jaszczyński został odznaczony orderami 3-Maja i Orderem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości.

Opracował: Jerzy Krzywaźnia
źródło: Głos Gminy Wiejskiej, czasopismo poświęcone sprawom Zrzeszenia Samopomocy Gmin Wiejskich w Polsce, nr 15/1930, 15 sierpnia 1930, s. 16)

Stanisław Jaszczyński został pochowany w rodzinnym grobowcu na cmentarzu w Kraszewicach

90. rocznica śmierci wójta gminy Skrzynki z siedzibą w Kraszewicach Stanisława Jaszczyńskiego

Był liderem miejscowej społeczności

Był niewątpliwym liderem miejscowej społeczności i postacią bardzo zasłużoną dla Kraszewic, o której pamięć warto zachować.

12 czerwca minęła 90. rocznica śmierci pierwszego po odzyskaniu niepodległości wójta gminy Skrzynki z siedzibą w Kraszewicach, Stanisława Jaszczyńskiego (1877–1930).

O jego dziełach można przeczytać we wspomnieniu pośmiertnym zamieszczonym w czasopiśmie „Głos Gminy Wiejskiej” w 1930 r.

W dniu 12 czerwca br. zmarł nagle na udar serca p. Stanisław Jaszczyński, długoletni wójt gminy Skrzynki, pow. wieluński.

P. Stanisław Jaszczyński urodził się w dniu 8 marca 1877 w Kraszewicach. Po śmierci ojca w 19. roku życia objął gospodarstwo po ojcu, które znacznie powiększył przez gorliwą i umiejętną pracę. W 1925 został wybrany na kasjera miejscowej Kasy Pożyczkowej, w 1909 zostaje

wybrany na wójta gminy i ciężki ten obowiązek pełnił do śmierci z przerwą w czasie okupacji niemieckiej.

Po ogłoszeniu niepodległości p. Stanisław Jaszczyński ponownie zostaje wybranym na wójta, który to urząd pełni do końca życia. W czasie swego urzędowania p. Stanisław Jaszczyński gorliwie zajął się pracą społeczną.

W 1911 zorganizował pierwszą Straż Pożarną w tutejszej okolicy w Kraszewicach, nabył plac i wybudował ładny dom z remizą strażacką. To też idąc za przykładem Kraszewic, w wielu wsiach przy pomocy p. Stanisława Jaszczyńskiego powstały nowe straże pożarne nie tylko w gminie, ale także w sąsiedniej Kunicy Grabowskiej.

Od chwili zorganizowania straży pożarnej w Kraszewicach do chwili śmierci pozostawał na stanowisku komendanta tej straży, którą naprawdę bardzo pokochał i był dla niej oddany całą duszą. W uznaniu zasług położonych dla pożarnictwa, Zarząd Okręgowy powiatowego Związku Straży Pożarnych powołał p. Stanisława Jaszczyńskiego na komendanta rejonowego na dwie gminy i na tym stanowisku odznaczył się zmarły gorliwym i dobrym gospodarzem.

Przy współudziale p. Stanisława Jaszczyńskiego założono w Kraszewicach Kasę Stefczyka, której został prezesem Rady Nadzorczej. Był prezesem Dozoru Kościelnego parafii Kraszewice i tu pozostawił pamiątkę swej pracy – w 1927 roku nabył dzwony, na miejsce zabranych przez okupantów – Niemców.

W czasie swojego wójtostwa nabył w Kraszewicach plac z odpowiednimi zabudowaniami gospodarczymi i pięknym domem na Urząd Gminy. W Skrzynkach zaś nabył plac i dom na szkołę. W tym też czasie dokonał gruntownej przebudowy i remontów dwóch domów szkolnych.

Jednym słowem p. Stanisław Jaszczyński czynami swymi w pracy samorządowej i społecznej położył wiele zasług i pozostawił trwałe pamiątki swojej pracy.

Słusznie też za położone zasługi i swą pracę p. Stanisław Jaszczyński został odznaczony orderami 3-Maja i Orderem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości.

Opracował: Jerzy Krzywaźnia

Źródło: „Głos Gminy Wiejskiej” – czasopismo poświęcone sprawom Zrzeszenia Samopomocy Gmin Wiejskich w Polsce, nr 15/1930, 15 sierpnia 1930, s. 16 Podpisy pod zdjęciami:

Zdjęcie Stanisława Jaszczyńskiego datowane na rok 1919, mundur strażacki pochodzi z archiwum OSP Kraszewice

Stanisław Jaszczyński został pochowany w rodzinnym grobowcu na cmentarzu w Kraszewicach

Kalendarium życia i działalności

1877 – 8 marca

Urodził się w Kraszewicach jako syn Franciszka Ignacego Jaszczyńskiego i Eleonory z Filipowskich.

ok. 1896

Po śmierci ojca w wieku 19 lat przejął gospodarstwo rodzinne i znacznie je powiększył dzięki własnej pracy i umiejętnościom gospodarczym.

1900 – 21 listopada

Zawarł związek małżeński z Eufemią (Teodozją) Kozłowską.

1909

Wybrany wójtem gminy Skrzynki (z siedzibą w Kraszewicach). Obowiązki pełnił z przerwą w czasie okupacji niemieckiej.

1911

Założył pierwszą Ochotniczą Straż Pożarną w Kraszewicach.

- nabył plac pod remizę,
- wybudował budynek strażnicy,
- został komendantem straży, pełniąc tę funkcję aż do śmierci.

1918

Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę ponownie wybrany na wójta gminy.

lata 20. XX wieku

- Wspierał powstawanie nowych straży pożarnych w gminie Skrzynki i sąsiedniej Kunicach Grabowskich.
- Przy współudziale powołał w Kraszewicach Kasę Stefczyka, gdzie pełnił funkcję prezesa Rady Nadzorczej.

- Był prezesem Dozoru Kościelnego parafii Kraszewice – w 1927 r. nabył nowe dzwony dla kościoła (na miejsce zabranych przez Niemców).
- Nabył plac i dom w Kraszewicach na urząd gminy.
- Zakupił plac i dom w Skrzynkach na szkołę.
- Zrealizował gruntowne remonty dwóch domów szkolnych.

1925

Wybrany kasjerem miejscowej Kasy Pożyczkowej.

1927

Zakup dzwonów kościelnych dla parafii Kraszewice.

po 1925

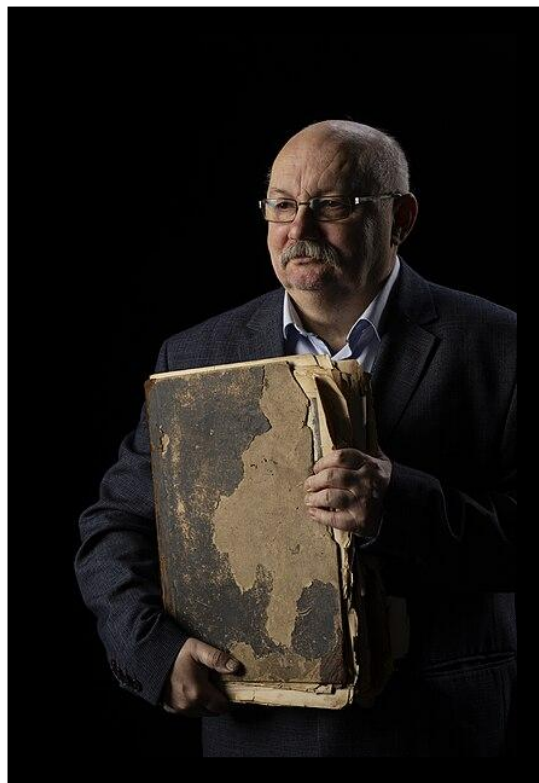
Za zasługi w działalności samorządowej i społecznej został odznaczony:

- Orderem 3 Maja,
- Orderem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości.

1930 – 12 czerwca

Zmarł nagle na udar serca podczas pełnienia funkcji wójta. Pogrzeb stał się manifestacją wdzięczności lokalnej społeczności.

Moje publikacje o historii regionu

Jerzy Krzywaźnia (2024) - fot. Grzegorz Kosmala

Jestem emerytowanym nauczycielem historii i autorem szeregu publikacji z zakresu historii regionalnej. Zachęcam do zapoznania się z nimi:

- ✓ 100 lat w służbie społeczeństwu: Szkoła Podstawowa im. Kardynała Karola Wojtyły w Kuźnicy Grabowskiej [aut. Jerzy Krzywaźnia, Barbara Cichosz]. – Kuźnica Grabowska; Gołuchów: PHU Agat, 2010. – 104 s. ISBN 978-83-930746-0-0 (monografia)
- ✓ Na powstańczym szlaku 1863 w Kuźnicy Grabowskiej, Kuźnica Grabowska; Gołuchów: PHU Agat, 2013. – 44 s. ISBN 978-83-930746-1-7
- ✓ Z dziejów kościoła w Rojowie, Szkoła Podstawowa w Rojowie [aut. Jerzy Krzywaźnia, Hanna Kempa], Rojów 2013
- ✓ Zbrodnia Katyńska wpisana w historię Kuźnicy Grabowskiej, Kuźnica Grabowska 2015

- ✓ Delegat na Polski Sejm Dzielnicowy ksiądz prałat Ksawery Szukalski (1878-1956), Przegląd Wielkopolski 2008, nr 3, s. 56–58
- ✓ Setna rocznica Elementarza Falskiego – związki autora z Wielkopolską, Przegląd Wielkopolski nr 89 (3/2010)
- ✓ „Pamięć nie dała się zgładzić” – w hołdzie nauczycielom ziemi ostrzeszowskiej poległym w Katyniu (w) Ostrzeszowska Kronika Regionalna 2004/2005, R. 4/5, s. 64–67
- ✓ Powstańcza bitwa pod Kuźnicą Grabowską (w) Ostrzeszowska Kronika Regionalna 2004/2005, R. 4/5, s. 84–87
- ✓ Śladami historycznych inskrypcji kraszewickiego cmentarza i kościoła (w) Ostrzeszowska Kronika Regionalna, R.6/2013, s. 44–49
- ✓ Dzieje fryszerki w Czajkowie (w) Ostrzeszowska Kronika Regionalna, R.7/2014, s. 50–55
- ✓ Wojenne losy rodziny Janasów (w) Ostrzeszowska Kultura nr 24 3/2022, s. 8–13
- ✓ Uzdrawienie za wstawiennictwem św. Józefa w rojowskim dworze (1763) (w) Ostrzeszowska Kultura nr 25 4/2022, s. 13
- ✓ Franciszek Frezer (1798-1845) (w) Ostrzeszowska Kultura nr 25 4/2022, s. 14–15
- ✓ Jakub Krzywaźnia (ok. 1784-1831) i Kuźnica Grabowska w jego czasach (w) Ostrzeszowska Kultura, nr 27 2/2023, s. 14–16
- ✓ Pocztówka z Rojowa (w) Ostrzeszowska Kultura, nr 28 3/2023, s. 2
- ✓ Żydowski Obóz Pracy (Getto Żydowskie) w Kraszewicach (w) Ostrzeszowska Kultura, nr 28 3/2023, s. 8–10
- ✓ Obchody 150. rocznicy bitwy pod Kuźnicą Grabowską (1863-2013) - materiały źródłowe, Rojów 2023
- ✓ Kronika życia Józefa Blewąski - górnika i żołnierza WP we Francji (w) Ostrzeszowska Kultura, nr 30 1/2024, s.1-4
- ✓ W Dachau był numerem: 28313. Wspomnienie Sługi Bożego ks. Franciszka Strugały (w) Ostrzeszowska Kultura, nr 31 2/2024, s. 2-3

- ✓ Tajemnica Enigmy - związki słynnego kryptologa z Kraszewicami (w)
Ostrzeszowska Kultura, nr 31 2/2024, s. 4-6
- ✓ Historyczny portret Ostrzeszowa u progu I wojny światowej (w)
Ostrzeszowska Kultura, nr 32 3/2024, s.2-5
- ✓ Szkoła w Kuźnicy Grabowskiej (1953-1960) - zapiski z przeszłości (w)
Ostrzeszowska Kultura, nr 32 3/2024, s.12-15
- ✓ Upamiętnienie bohaterów bitwy o Monte Cassino z Kuźnicy Grabowskiej,
Rojów 2024, s. 46
- ✓ Pamiątka z tajnego nauczania - Władysław Jura (1892-1964), Rojów
2024, s. 20
- ✓ W hołdzie żołnierzom wojny obronnej 1939 z Kuźnicy Grabowskiej,
Rojów 2024, s. 54
- ✓ Ścieżki życia Antoniego Janasa (1903-1984) "Z Czajkowa do
Hitchin", Rojów 2025, s. 34
- ✓ Wspomnienia Leona Nalepy (1896-1975), Rojów 2025, s. 40
- ✓ Przygoda malarza Kazimierza Lasockiego na wyspie przemytników na
Prośnie (w) Ostrzeszowska Kultura nr 34 1/2025, s. 8-9
- ✓ Kuźnica Grabowska w hołdzie powstańcom styczniowym (w)
Ostrzeszowska Kultura nr 34 1/2025, s. 9-11
- ✓ Sługa Boży ks. Franciszek Strugała (1904 - 1942) - Świadek Wiary w
Pamięci Pokoleń, Rojów 2025, s.29
- ✓ Ofiary Obozów Zagłady z Kuźnicy Grabowskiej - Fakty i Pamięć, Rojów
2025, s.39
- ✓ Tam, gdzie spłonęli kosynierzy. Historia Krzyża Powstańczego w Grzybie,
Rojów 2025, s.10

Z większością publikacji można zapoznać się na moim blogu, który prowadzę od 2011 r <https://szkicehistoryczne.blogspot.com> a także na [Jerzy Krzywaźnia - Wielkopolska Biblioteka Cyfrowa \(wbc.poznan.pl\)](#) i [Regionalia Ziemi Łódzkiej](#) oraz [Jerzy Krzywaźnia - Academia.edu](#)

Kontakt z autorem : jerzykrzywaznia@gmail.com

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Pochodzenie i rodzina	5
3. Społecznik i strażak	6
4. Audyencja u Marszałka i pomnik w Kraszewicach	7
5. Dokonania i zasługi	9
6. Odznaczenia i uznanie	10
7. Śmierć i pogrzeb	11
8. Dziedzictwo	12
9. Materiały archiwalne	13
Kalendarium życia i działalności	20
Moje publikacje o historii regionu	22

Z dziejów OSP Kraszewice

Rok założenia 1913

Fot. Zarząd OSP w Kraszewicach 1919 r.

Ochotnicza Straż Pożarna w Kraszewicach powstała w lutym 1913r. Założycielami, m. in., byli: ks. kanonik Władysław Gumiński-proboszcz parafii Kraszewice, Stanisław Jaszczyński, Józef Szmaj, Franciszek Gracz, Franciszek Głowinkowski, Konstanty Jangas, Ludwik Kozłowski, Franciszek Piskorski, Leon Plewiński, Zygmunt Zabiegała. W chwili założenia straż liczyła 40 członków czynnych, byli w niej duchowni, nauczyciele, młynarze, gospodarze, kowale, kupcy, rolnicy, stolarze, uczniowie, pracownicy samorządowi.

Pierwszy Zarząd OSP Kraszewice stanowili druhowie: ks. kanonik Władysław Gumiński-prezes, Franciszek Głowinkowski- wiceprezes skarbnik, Stanisław Jaszczyński- naczelnik, Ludwik Kozłowski- z-ca naczelnika, Leon Nalepa (kierownik miejscowej szkoły, dołączył w następnych latach)- sekretarz, Józef Jangas- sygnalista, Leon Plewiński. Czasy były trudne, poza troską o zaopatrzenie oddziału w niezbędny sprzęt, Zarząd zabiegał o powstanie oddziałów straży w sąsiednich miejscowościach. W 1919 r. wybudowano remizę strażacką, uwzględniając w niej scenę teatralną.

Fot. Ćwiczenia na placu przy kościele 1919 r.